

Wallemote (Izegem, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2016H107

1-30 September 2016

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	7
2.4 Conclusie	8
Deel 3: Bibliografie.....	9

FIGURENLIJST (2016H107)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (bron: Geopunt).	5
Figuur 2. Opname van de noordelijke bomenpartij en het grindpand met daarnaast verschillende sierperken ter hoogte van de geplande bouwwerken.....	6
Figuur 3: Aanduiding van de te rooien zone en niet te rooien zone binnen het te verkavelen gebied (bron Geopunt).	8

TABELLENLIJST (2016H107)

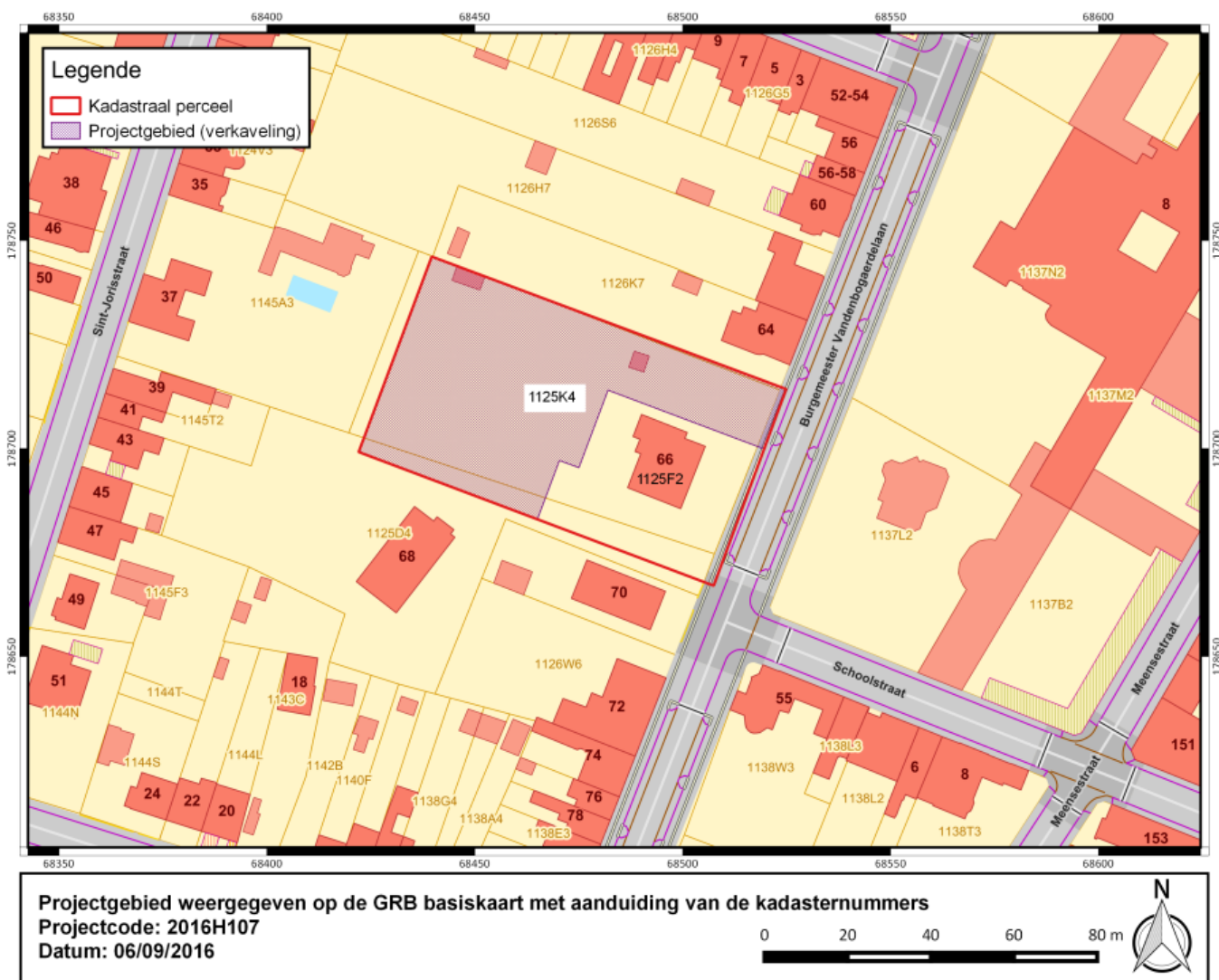
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Dedeyne Projects NV H. Lebbestraat 111 8790 Waregem	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Izegem
	Deelgemeente	/
	Postcode	8870
	Adres	Burgemeester Vandenbogaerdelaan 66
	Toponiem	Wallemote
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 67962 Y _{min} = 178299 X _{max} = 69090 Y _{max} = 179082
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	IZEGEM 4° AFDELING SECTIE D NR.1125/F/2 en NR.1125/K/4 Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (bron: Geopunt).

2.2 Synthese

Dedeyne Projects nv plant de bouw van een verkaveling op in de tuin van de huidige villa aan de Burgemeester Vandebogaerden nr.66 te Izegem. De bouw omvat een appartementencomplex met ondergrondse parkeerfaciliteiten en stockageruimte. Ingrepen in de bodem omvatten de kelderverdieping van ca. 1075m² groot (de bovenbouw overschrijdt deze oppervlakte niet), een toegangsweg met bijkomende parkeergelegenheid (ca. 650m²) en de plaatsing van septische- en regenwaterput met bijhorende nutsleidingen onder de geplande wegenis. Deze ingrepen vormen een bedreiging voor eventueel ondergronds erfgoed.

Momenteel is de projectlocatie de tuin van een interbellumvilla gebouwd in 1923. Een deel van de oostelijke toegang aan de straatkant is verhard met klinkers, hierop moet de geplande wegenis aansluiten. De tuin zelf bestaat uit een grasveld omzoomd door een bomenpartij van ca. 10 à 15 m breed, langsheen de noordelijke bomenpartij loopt een pad bestaand uit grind. Ook direct aan de zuidzijde van dit pad zijn sierperken met struiken en bomen aanwezig. Deze bomen zijn reeds aangegeven op de topografische kaart van het ministerie van wederopbouw en zijn waarneembaar op de orthofoto uit 1971 (cf. supra 1.2.1.4).

Figuur 2. Opname van de noordelijke bomenpartij en het grindpand met daarnaast verschillende sierperken ter hoogte van de geplande bouwwerken.

De projectlocatie is gelegen in stedelijk gebied, binnen de (zand)leemstreek. De Quartairgeologische kaart geeft een ondergrond weer bestaande uit eolische afzettingen van het Laat Pleistoceen (= type 1). Dit betekent dat het archeologisch niveau zich vrij dicht bij de oppervlakte bevindt, direct onder de bouwvoor.

De bodemkaart van Vlaanderen geeft ter hoogte van het projectgebied bebouwing weer, maw. de bodemopbouw werd niet gekarteerd. Gegevens uit de nabije omgeving wijzen op een bodem bestaand uit matig droge, lichte zandleem met sterk gevlekte textuur B horizont (code Pcc).

De eerste melding van Izegem komt uit de volle middeleeuwen. Een belangrijke factor in de economische ontwikkeling en positie van het dorp is de nabijheid van de rivier de Mandel waardoor Izegem uitgegroeid tot het economisch centrum van de Mandelvallei. In hoofdzaak wordt er linnen geproduceerd en verhandeld dat richting Antwerpen verscheept wordt.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog komt Izegem in het hinterland van de Duitse frontlinie te liggen. De villa op het projectgebied werd gebouwd tijdens het interbellum, wanneer Izegem een industriële hoogconjunctuur kende.

Op archeologisch vlak zijn in de directe en ruime omgeving geen betekenisvolle vindplaatsen gekend volgens de Centraal Archeologische Inventaris. In hoofdzaak zijn op basis van cartografisch onderzoek laatmiddeleeuwse sites met walgracht gekend in de ruime omgeving van het plangebied. Op ca. 1,2 km ten oosten van de projectlocatie zijn funeraire- en nederzettingssporen uit de Romeinse periode

onderzocht in 2011 bij een prospectie en vervolgonderzoek door respectievelijk GATE bvba en Antea Group nv. Het vondstmateriaal wordt bewaard in het gemeentehuis van Izegem¹.

Hoewel indicatief, wijzen de gekende waarden en archeologische indicatoren op een eerder bescheiden archeologisch potentieel van de projectlocatie.

2.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de projectlocatie “Wallemote – Izegem” worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. De beperkte oppervlakte van de geplande ingrepen, het beperkte archeologische potentieel op basis van de gekende indicatoren en de verwachte verstoring van het bodemarchief door de nodige ingrepen om het terrein bouwrijp (en bijgevolg klaar voor onderzoek) te maken bieden voldoende argumenten om af te zien van verder archeologisch onderzoek, met of zonder ingreep in de bodem. In wat volgt worden deze argumenten toegelicht.

Het belangrijkste argument om af te zien van verder onderzoek is de beperkte oppervlakte van het bedreigde gebied in combinatie met een mogelijk geroerd terrein. De oppervlakte die bedreigd is door de bouwactiviteit is ca. 1675m² (1075m² gebouw + 650m² wegenis).

Vóór een verder onderzoek zou kunnen plaatsvinden dienen de aanwezige bomen en struiken gerooid te worden en het aanwezige grindpad geruimd.

Gelet op het feit dat deze bomen er minstens 45 jaar staan en de sierperken reeds zichtbaar zijn op de orthofoto van 2000, zullen deze werkzaamheden een aanzienlijke impact hebben op de ondergrond. Bij het uithalen van de wortelstronken zal de ondergrond losgerukt worden. Tevens moet rekening gehouden worden met mogelijks een beperkte verstoring door de aanleg van het grindpad. Gezien de gegevens van de Quartairgeologische kaart die duidelijk aangeeft dat het moedermateriaal zich direct onder de bouwvoor bevindt, moet er rekening gehouden worden dat de bedreigde zone gedeeltelijk omgewoeld zal worden, voor onderzoek plaats kan vinden.

Omwille van deze rooiwerken rest slechts nog een zone van ca. 765 m² waar het bodemarchief intact is en bedreigd wordt door de geplande werken. Hoewel archeologisch onderzoek altijd zinvol kan zijn, moet in dit geval afgezien worden van een vervolgtraject. Een terrein van een dermate beperkte oppervlakte onderwerpen aan een archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem kan nooit betekenisvolle archeologische inzichten opleveren, noch lokaal, noch regionaal.

Op een onderzoekszone van deze omvang kan nooit meer verwacht worden dan een indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden. Een ruimtelijk begrip of kader van de eventueel waargenomen fenomenen en een beter inzicht van de lokale menselijke aanwezigheid in het verleden behoort hier niet tot de mogelijkheden. De potentiële kenniswinst is met andere woorden minimaal.

Een tweede reden waarom afgezien wordt van verder onderzoek is het methodologische vraagstuk in welke mate het zin heeft om een terreininventarisatie door middel van proefsleuven uit te voeren op een terrein van dermate beperkte oppervlakte. In zulke dossiers moet de keuze gemaakt worden tussen een onmiddellijke vlakdekkende opgraving, met alle bijhorende kosten of een vrijgave van het terrein. In deze beslissing moet het archeologisch potentieel, op basis van gekende archeologische indicatoren, de doorslag geven.

In het geval van “Wallemote – Izegem” zijn er geen indicaties voor een relevante archeologische vindplaats op of in de directe omgeving van het projectgebied. Een vlakdekkende opgraving valt in dit dossier niet te verantwoorden. De financiële kost die eender welke vorm van archeologisch onderzoek met zich zou meebrengen valt niet te verantwoorden door de eventuele resultaten. Deze zouden dan ook op geen enkele manier bijdragen tot een beter archeologisch begrip van de regio. Op basis van de kosten – baten analyse moet in dit dossier afgezien worden van verder onderzoek. Uiteraard moet hier

¹ <http://www.bieradar.be/nieuws/2015/archeologische-vondsten-terug-izegemse-handen>

gewezen worden op de bestaande meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van de huidige regelgeving met betrekking tot het onroerend erfgoed.

Figuur 3: Aanduiding van de te rooien zone en niet te rooien zone binnen het te verkavelen gebied (bron Geopunt).

2.4 Conclusie

Dedeyne Projects nv plant de constructie van een appartementencomplex in Burgemeester Vandenbogaerdelaan te Izegem. Deze werken omvatten een ondergrondse verdieping, wegenis en nutsvoorzieningen.

Op basis van het bureauonderzoek werd reeds duidelijk dat de zone waar het archeologisch niveau intact is en bedreigd door de geplande werken van beperkte omvang is.

Omwille van deze beperkte omvang en het vastgestelde beperkte archeologisch potentieel wordt in dit dossier afgezien van verder onderzoeksdaden. De kosten die een archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem met zich zou meebrengen zouden nooit in verhouding kunnen staan met de eventuele resultaten. Met betrekking tot dit terrein zouden de resultaten van een onderzoek niet bijdragen tot een beter begrip van menselijke bewoning of begraving in de omgeving. Omwille van de kosten – baten afweging moet in dit dossier een vrijgave aanbevolen worden.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt